

INGEZONDEN.

DE FILTREERBARE ELEMENTEN VAN DEN TUBERKELBACIL.

In dit *Tijdschrift* (29 Maart jl.) heeft dr. VAN DEINSE onderzoekingen gepubliceerd over de filtreerbare elementen van den tuberkelbacil. VAN DEINSE vermeldt hierin enkele sterfgevallen onder zijn proefdieren aan pseudotuberculose. Nu is het voorkomen van deze ziekte onder de proefdieren een uiterst storende complicatie bij de beoordeeling van de resultaten der proefnemingen, zoo storend soms, dat m. i. in veel gevallen zelfs geen gevolgtrekkingen mogen worden gemaakt en de proeven als mislukt moeten worden beschouwd.

In de publicatie van VAN DEINSE wordt met deze overwegingen niet voldoende rekening gehouden, althans is dit in zijn opstel niet duidelijk naar voren gebracht, en daar het hier gaat om een uiterst belangrijke zaak, is het toch een eerste vereischte voor de aanhangers van de leer van het filtreerbare virus der tuberkelbacillen, dat zij door nauwgezette critiek en controleproeven de anderen van de juistheid hunner denkbeelden overtuigen.

Zeer terecht heeft VAN DEINSE de twee caviae met pseudotuberculose uit zijn onderzoek uitgeschakeld. De groote vraag is nu echter: hoe staat het met de andere caviae ten opzichte van een infectie met den bacil pseudotuberculosis rodentium. Als men de beschrijving van de sectie leest op bldz. 1599, dan is de gelijkenis daarvan zoo groot met sommige gevallen van pseudotuberculose — in het bijzonder doet de zwelling der lumbaire en subhepatische klieren met weeke, half vloeibare kern hieraan denken — dat de diagnose: infectie met de filtreerbare elementen van den tuberkelbacil niet gesteld mag worden zonder daarnaast te vermelden, dat het uitstrijkpraeparaat op agar steriel is gebleven. En dit te meer, daar de infectie met den bacil van PFEIFFER in de proefdierenstal endemisch is. Dat de klieren der proefdieren hierop zijn gecontroleerd, vermeldt VAN DEINSE nergens. Het eenvoudige microscopische onderzoek is hiervoor niet voldoende, daar de bacil van PFEIFFER hierin zelden of nooit te zien is, terwijl de agarcultuur van hetzelfde materiaal een rijken oogst oplevert. Terloops zij hierbij opgemerkt, dat een infectie der proefdierstallen met pseudotuberculose moeilijk te bestrijden is, dat afzondering der zieke dieren niet mogelijk is, daar de diagnose bij het nog levende dier soms te vermoeden, meestal echter niet te stellen is en dat als eenig afdoende methode mijns inziens de vaccinatie in aanmerking komt, welke methode door mij op advies van prof. WOLFF (destijds eersten assistent) is toegepast in het Hygiënisch Laboratorium te Amsterdam. Sedert dien kwamen geen sterfgevallen ten gevolge van pseudotuberculose bij de caviae voor 1).

Ik zou het nu zeer op prijs stellen als dr. VAN DEINSE de volgende vragen zou willen beantwoorden:

1°. Kan dr. VAN DEINSE aantonen, dat de afwijkingen, welke hij slechts bij een deel der proefdieren heeft kunnen vinden, niet op pseudotuberculose berusten?

2°. Is het filtraat, dat het virus moet bevatten, behalve door kweekproeven ook nog op andere wijze gecontroleerd, bijv. door microscopisch onderzoek, na krachtig centrifugeeren van het filtraat, op de aanwezigheid van zuurvaste organismen of zuurvast materiaal?

3°. Hoeveel klieren van hoeveel niet-geënte caviae zijn microscopisch onderzocht op de aanwezigheid van zuurvaste organismes of zuurvaste substantie en is dit onderzoek met hetzelfde geduld en uithoudingsvermogen geschiedt als bij de geënte caviae?

Amsterdam, 31 Maart 1930.

S. POLIAKOFF.

1) Voor nadere bijzonderheden zie mijn proefschrift: *Kalk en Tuberculose*, bldz. 35—36.